

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering
commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 14 juni 2016

CONCEPT

Onderwerp	Advies / conclusie
	<u>Aanwezig:</u> mevrouw H.A. van Dam (WN) de heer G.J.P. Jansen (WN, voorzitter) mevrouw F.J. Leenders (WN) mevrouw J.A. Otterman (WN) de heer H.A. Rutjes (WN) de heer J.J.M.W. Scherrenberg (VVD) mevrouw K. Varenhorst (VVD) de heer K.P.T. Valk (CDA) de heer F.J. van Bork (PvdA) de heer J.G.M. Reerink (PvdA) de heer R. van der Kruk (PvdD) de heer W. van der Steeg (PvdD) de heer A. Travaille (PvdD) de heer E.W. ten Heuw (ChristenUnie) de heer J.P. Verweij (ChristenUnie) de heer A.E. Jansen (AWP) de heer F. van Os (SGP) de heer G. Kooy (LNE) de heer J.F.C. Kupers (LNE) de heer E.C. Merkens (LNE) de heer P.J.M. Poelmann (dijkgraaf) de heren G.P. Beugelink (WN), C.G. Jansen op de Haar (PvdA), B. de Jong (CDA) en L. de Groot (LNE) (hoogheemraden) de heer C.J. Vos (secretaris) mevrouw N. Kwekkeboom (notulist) <u>Ambtelijk aanwezig:</u> <u>Afwezig:</u> de heer C.P. Bruggink (LNE), de heer J.A.G.W. Droogers (CDA), de heer S. Groenendijk (VVD), mevrouw T. van Soest (LNE) en de heer E. Verkaik (W@I), de heer A.J.H. de Beaufort, de heer R.D. Woittiez, mevrouw E. de Leeuw
1. Opening en vaststelling agenda	
	Opening De <u>voorzitter</u> opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. Agenda De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.
2. Notulen	
	a. Adviezen en conclusies commissies BMZ van 8 maart 2016 Het verslag van de vergadering van de commissie BMZ van 8 maart 2016 wordt ongewijzigd vastgesteld. Het verslag van de besloten zitting van 8 maart 2016 wordt ongewijzigd vastgesteld. b. Actiepunten met leeswijzer Er zijn geen opmerkingen over de actiepunten met leeswijzer.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

3. Stukken ter advisering

3.1 Jaarstukken 2015

Eerste termijn

De fractie van WN is tevreden over de jaarrekening. De fractie is blij dat de organisatie heeft kunnen besparen en toch ook investeert in nieuwe deskundigheid. Er zijn ook wat punten die tot ongerustheid leiden, zoals vertraging door gebiedsprocessen, die wat moeilijker gaan. De fractie zal daar bij de behandeling van de burap op terugkomen. De fractie wil graag een toelichting op de gelden die opzij gelegd worden voor het feestje vanwege het negenhonderdjarig bestaan van het waterschap.

De fractie betreurt het feit dat er nog geen gegevens zijn over energiebesparing. De fractie hoopt deze gegevens in oktober te zien in de Duurzaamheidsagenda.

Mevrouw Leenders (WN) heeft in het rapport van de auditcommissie iets gelezen over investeringsoptimisme. Het lijkt goed te verklaren dat het hoogheemraadschap minder heeft uitgegeven dan was verwacht. De fractie vraagt zich toch af of de inschatting wel voldoende was.

De voorzitter verzoekt de heer Scherrenberg (VVD) om namens de auditcommissie een korte impressie te geven van de ervaringen van de auditcommissie met betrekking tot de stukken.

De heer Scherrenberg (VVD) deelt mee dat de eerste inhoudelijke bijeenkomst van de auditcommissie heeft plaatsgevonden. De grootste uitdaging was om het gesprek met elkaar aan te gaan over de financiële stukken en daarbij naar de techniek te kijken en niet over te gaan tot het politieke spel. Dat is goed gelukt.

De commissie heeft gekeken of de stukken op de juiste wijze in elkaar zitten in technisch en financieel opzicht. Er is ook gesproken met de accountant.

Er zijn punten naar voren gekomen die politieke aandacht behoeven. De commissie heeft deze punten benoemd. De auditcommissie heeft ze voorgelegd aan de commissies BMZ en SKK. Ze zullen binnenkort op de agenda staan van het algemeen bestuur.

De belangrijkste conclusie is dat de stukken prudent in elkaar zitten en dat er een degelijk financieel beleid is gevoerd.

De auditcommissie heeft enkele vragen gesteld aan de hoogheemraad. De auditcommissie heeft de hoogheemraad verzocht daarop vandaag in de commissie terug te komen. De auditcommissie heeft gezien dat de organisatie aan het leren is en vooruitgang boekt. De organisatie begint meer grip te krijgen op de planning en de realisatie, maar het blijft nog steeds een aandachtspunt.

Op alle technische vragen van de auditcommissie konden de antwoorden in de stukken worden gevonden, maar soms waren de antwoorden moeilijk te vinden. De auditcommissie vindt dat het niet zo moet zijn dat het algemeen bestuur een zoektocht moet houden om antwoorden op technische vragen te vinden. Ze vindt dat wanneer het gaat om belangrijke zaken, de antwoorden snel en eenduidig gevonden moeten kunnen worden.

Hij roept de leden van de commissies op om zichzelf vandaag en in de vergadering van het algemeen bestuur de discipline op te leggen om zich te beperken tot de bestuurlijke vragen en niet te veel de techniek in te duiken.

De fractie van de PvdD sluit zich aan bij de complimenten die WN heeft gegeven voor de duidelijkheid en de compleetheid van het stuk. De fractie heeft enkele zorgpunten. Het eerste zorgpunt is dat er minder geld is uitgegeven dan gepland voor een aantal waterbeheertaken, zoals baggeren, hydrologisch onderzoek en waterakkoorden. De fractie vraagt zich af of het hoogheemraadschap minder heeft gedaan dan was voorzien en als dit het geval is, waardoor dit dan komt.

De heer Travaille (PvdD) wijst erop dat een gedeputeerde in de provincie Utrecht anderhalve maand geleden constateerde dat de KRW (Kaderrichtlijn Water) prachtig op koers lag en dat men alle doelen ging halen, omdat alle afspraken waren nagekomen, die waren gemaakt tussen het waterschap en de provincie. Deze gedeputeerde is daarop teruggekomen, omdat het riskant is om een dergelijke conclusie te trekken. Hij wijst erop dat, als men alleen kijkt naar de indicatoren, men ook een dergelijke conclusie kan

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

trekken. Zijn fractie wil weten of het goed gaat met de KRW en met de dijken. Ze wil dat graag zien in het bestuursstuk.

Hij wijst erop dat de bestuursleden inmiddels veel manieren hebben om informatie met elkaar te delen. Hij denkt dat het goed is om deze een keer op een rijtje te zetten en de vraag te stellen welke manieren men wil behouden.

Hij vindt het E-magazine mooi. Zijn fractie mist bij Gezond water de norm voor natuurvriendelijke oevers, die zou worden toegevoegd volgens de motie van Wanda Bodewitz.

Hij ziet veel positieve berichten over wat HDSR allemaal doet, maar hij vindt het belangrijk dat er wordt vermeld of de doelen op hoofdlijnen wel of niet bereikt zijn.

De PvdA-fractie sluit zich aan bij de waarderende woorden van de vorige sprekers voor de jaarstukken. De heer Van Bork bedankt de auditcommissie omdat hij vindt dat deze de leden van de commissies BMZ en SKK goed op weg heeft geholpen in de stukken.

Zijn fractie deelt de zorgen van de vorige sprekers met betrekking tot het achterlopen van het investeringsvolume. Hij denkt dat planningsoptimisme een rol speelt, maar het baart de PvdA toch zorgen dat de geplande investeringen achterblijven. Hij stelt dat, als men besluit investeringen te doen, men er ook naar moet streven om deze te realiseren. Hij gaat ervan uit dat de bedragen die erbij zijn genoemd, doorschuiven naar een volgend jaar, als de investering is achtergebleven.

De fractie stemt in met de reserves die zijn voorgesteld, met de kanttekening dat ze niet helemaal begrijpt waar de transitiekosten aan worden besteed. Dit geldt eigenlijk voor alle reserves. De PvdA-fractie vindt de bestemmingen van de reserves niet duidelijk.

De fractie mist een paragraaf over social return in de jaarstukken. De fractie mist ook informatie over hoe er wordt gewerkt met de resultaatverwoordelijke eenheden (EVR's).

De leaseverplichting van 5,3 miljoen euro is in de technische bespreking even aan de orde geweest. Daar zou op worden teruggekomen. Hij heeft in de berichten niet kunnen terugvinden hoe deze verplichting zich verhoudt tot een bedrag van 163.000 euro, dat wordt genoemd voor voertuigen.

Hij vraagt wanneer de overdracht van de werken bij het Amsterdam-Rijnkanaal heeft plaatsgevonden en wat het waterschap met het geld gaat doen dat daarbij hoort.

De heer Van Os (SGP) vindt de jaarrekening zeer mooi, maar hij vraagt zich wel af hoe men aan de burgers moet uitleggen dat het waterschap een resultaat heeft van 5 miljoen euro, terwijl de belasting wordt verhoogd.

Hij vindt de bevindingen van de auditcommissie helder. Hij onderschrijft de vraag van de PvdA over de leasekosten.

De AWP is blij verrast met het mooie resultaat. De heer A. Jansen vindt het wel vreemd dat er binnen het waterschap de afgelopen jaren steeds is gediscussieerd over belastingverhoging en inflatie, terwijl er nu een positief resultaat is dat niet gering is. Hij vraagt zich af waarom er al die jaren is gediscussieerd over belastingverhogingen. Hij stelt dat, als men begroot, men voor- en nadelen verwacht. Blijkbaar zijn er dit jaar alleen voordelen. Hij vindt dat vreemd.

De belastingheffing heeft geleid tot een overvloed aan belastinginkomsten. Deze inkomsten worden nu in allerlei potjes gedaan. Hij vraagt zich af hoe rechtmatig dat is ten aanzien van de groepen, aan wie deze belasting is opgelegd.

Het CDA onderschrijft de complimenten die anderen hebben gegeven. De heer Valk vraagt binnen hoeveel dagen HDSR gemiddeld voldoet aan zijn verplichtingen aan onderaannemers.

De heer Scherrenberg (VVD) geeft een compliment voor het gevoerde financiële beleid. Hij vindt het belangrijk dat er aandacht is voor de berichtgeving van dit resultaat, zodat burgers daar geen onjuiste beelden bij krijgen.

De VVD-fractie kijkt met belangstelling uit naar de discussie over de reserves en voorzieningen.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering
commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 14 juni 2016

Het lijkt de fractie terecht dat er aandacht wordt gegeven aan het negenhonderdjarig bestaan van het waterschap, maar ze vindt dat ervoor gewaakt moet worden dat het beeld ontstaat dat er niet verstandig wordt omgegaan met de middelen.

Hij wijst erop dat in de stukken wordt geschreven over huisvesting. Daarover zijn in het verleden besluiten genomen. Hij kan zich voorstellen dat dit weer een keer op de agenda komt.

De VVD-fractie kijkt kritisch naar de ontwikkeling rondom kwijtschelding. Ze vraagt zich af wat hiervan in de komende jaren te verwachten is.

De heer Kupers (LNE) bedankt voor het duidelijke verslag van de bijeenkomst van 8 juni. Hij wijst op bijlage 6, waarin een toelichting staat op de verdeling van de meevallers. Hij neemt aan dat, als men werkzaamheden later uitvoert, de kosten later worden gemaakt.

De fractie van LNE staat kritisch tegenover de nieuwe bestemmingsreserves. De fractie nodigt het bestuur uit om de bedragen te onderbouwen, die daarvoor worden gereserveerd.

De fractie staat kritisch tegenover het bedrag dat is gereserveerd voor het negenhonderdjarig bestaan.

Hij wijst erop dat volgens het programma Structurele besparing er in 2015 1,5 miljoen euro zou worden bespaard. In de stukken kan hij niet nagaan of deze besparing is gerealiseerd. Hij vraagt of dit doel is bereikt.

Hij wijst erop dat in de Ontwerpjaarrekening de post Dubieuze debiteuren is toegenomen van 1,8 miljoen euro naar 2,9 miljoen euro. Hij vraagt of er sprake is van een trend.

Het is hem opgevallen dat de WOZ-waarden niet zijn gedaald. Het tarief is gebaseerd op een afname van de WOZ-waarden. Hij vraagt zich af of het waterschap de ingezeten 5% te veel in rekening heeft gebracht. Hij kan zich voorstellen dat men het te veel geïnde geld in een egalisatiereserve verwerkt.

Hij heeft gele en groene en andere stippen gezien in de accountantsverklaring. Hij hoopt dat niemand kleurenblind is. Hij vond de accountantsverklaring nogal tam, zeker in vergelijking met de accountantsverklaring van vorig jaar. Daarin werden allerlei problemenesignaleerd. Hij had verwacht dat daar wel iets over gezegd zou worden. Hij wil graag weten of de problemen zijn opgelost. Er wordt wel iets over gezegd in de verklaring van de auditcommissie.

Hij mist beschouwingen over p&c-cyclussen, het naleven van regels en het voorkomen van fraude. Hij verwacht dat de accountant daar ook naar kijkt.

Hij vindt dat de auditcommissie goed van start is gegaan, maar hij zou graag zien dat deze commissie iets meer structureel gaat kijken, bijvoorbeeld naar de p&c-cyclus. Hij zou ook graag zien dat de auditcommissie een rondgang gaat maken bij het algemeen bestuur om te inventariseren wat het algemeen bestuur wenst.

De fractie van de ChristenUnie sluit zich aan bij de complimenten aan de auditcommissie. De heer Verweij vindt dat deze commissie veel waardevolle adviezen heeft gegeven. Hij wijst erop dat het in het verleden gebruikelijk was om het advies bij de jaarrekening eerst te laten bekrachtigen door het algemeen bestuur, voordat het algemeen bestuur de voorstellen van het college behandelde. Hij vraagt of het advies van de auditcommissie in de vergadering van het algemeen bestuur wordt bekrachtigd, of dat het aan de individuele leden van het algemeen bestuur wordt overgelaten om discussie te voeren over deze adviezen. Hij wijst erop dat in het stuk staat dat de adviezen bedoeld zijn ter informatie en ondersteuning.

Hij wijst erop dat in de bevindingen van de auditcommissie staat dat de discussie over de bestemmingsreserves is uitgesteld. Hij vraagt waarom deze is uitgesteld.

Hij vraagt waarom er is gesproken over een klankbord met betrekking tot prestatie-indicatoren. Hij dacht dat daarvoor een werkgroep was ingesteld.

In de technische bijeenkomst zijn vragen gesteld over hoe het precies zit met de boeking van de overschotten. Hij heeft de indruk dat eerst het overschot van circa 5 miljoen euro is geboekt in alle bestemmingsreserves van de belastingcategorieën en dat het geld vervolgens er uitgehaald is, conform de vaste verdeelsleutels, om het over te hevelen naar andere reserves, namelijk voor ICT en huisvesting. Hij vindt dat dit transparant moet

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

zijn. Volgens hem is dat nu niet het geval.

Hij wijst erop dat in het voorliggende bestuursvoorstel gevraagd wordt om enkele bestemmingsreserves in te stellen. Hij vindt dat er meer gezegd moet worden over het doel van deze reserves.

Hij ziet dat in het advies van de auditcommissie staat dat een aantal punten uit de accountantsverklaring van vorig jaar dit jaar bijna identiek is teruggekomen. Hij vraagt wat er gedaan wordt met deze aanbevelingen.

Hij vindt het mooi dat er geld is overgebleven. Hij stelt dat er minder belasting geheven had kunnen worden. Hij onderschrijft de vraag van de heer Travaille (PvdD) of het werk dat men zich had voorgenomen ook is uitgevoerd. Hij stelt dat het geen doel op zich is om geld uit te geven, maar dat het doel is dat de afgesproken taken worden gerealiseerd. Nu er geld over is, neemt hij aan dat er minder werk is gedaan. Hij vindt dat zorgelijk. Hij vraagt zich af of de organisatie voldoende is opgewassen tegen de taken waarvoor ze staat.

De heer Scherrenberg (VVD) wijst met betrekking tot de rol van de auditcommissie op het volgende:

- Er is door het algemeen bestuur een verordening op de auditcommissie vastgesteld, waarin de rol, de taken en de werkwijze zijn omschreven. De auditcommissie heeft haar taken uitgevoerd in overeenstemming met deze verordening.
- De auditcommissie heeft naar de p&c-cyclus gekeken. Dat is een van haar taken. In de verordening is ook opgenomen hoe de auditcommissie moet omgaan met het algemeen bestuur en hoe ze adviseert.

Beantwoording door het college

De heer De Jong bedankt voor de complimenten. Hij zal ze overbrengen aan de mensen die aan de stukken hebben gewerkt. Hij geeft de volgende antwoorden:

- Er is een positief rekeningresultaat van 5,2 miljoen euro. Dit komt door incidentele meevallers, op een paar kleine uitzonderingen na.
- Het vorige college heeft een stevig bezuinigingspakket geformuleerd. In 2016 zou de laatste 2,5 miljoen euro gerealiseerd worden van de in totaal 5,2 miljoen euro, die drie jaar geleden is opgelegd.
- Uit de Jaarrekening 2015 blijkt dat er in 2015 al veel bezuinigingen zijn gerealiseerd. Deze worden afgeboekt van de begroting in 2016, die vorig jaar is vastgesteld. Dat deze bezuinigingen al gerealiseerd zijn, is een incidentele meevaller.
- De organisatie vindt dat de medewerkers flexibel moeten kunnen worden ingezet. Het blijkt dat dit in financieel opzicht tot positieve resultaten leidt. In 2015 was de externe inhuur lager dan in andere jaren.
- Van een aantal grote projecten kan men de kosten declareren bij anderen.
- Er worden een paar bestemmingsreserves gevormd, namelijk ICT en transitiekosten. Daartoe is in het verleden besloten.
- De reserve Transitiekosten is bedoeld om de organisatie te faciliteren met betrekking tot de organisatieontwikkeling.
- De grote investeringen op het gebied van ICT moeten nog gaan komen.
- Het college stelt een reserve voor huisvesting voor. Het college wil het pand op nummer 3 verkopen. Een deel van de reserve die bestemd was voor onderhoud, valt daardoor vrij. Het college stelt voor om dat bedrag te bestemmen voor huisvesting.
- Als het algemeen bestuur akkoord gaat met de bovengenoemde drie bestemmingsreserves blijft er ruim 2,3 miljoen euro over. Dit bedrag wordt gestort in de egaliseringsreserves, volgens de regels van de kostentoedelingsverordening.
- Het waterschap heeft een nieuwe accountant. De nieuwe accountant heeft bekeken of het waterschap voldoende 'in control' is. Dit blijkt het geval te zijn. Er wordt aandacht besteed aan de aandachtspunten die teruggekomen zijn.
- Vorig jaar waren er onduidelijkheden met betrekking tot de BghU. Dit jaar was dat

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

niet meer het geval.

- Er was in 2015 sprake van planningsoptimisme wat grote projecten betreft. Projecten verlopen niet altijd volgens planning. Als men een project in januari oplevert, terwijl het was begroot in het jaar ervoor, valt het resultaat in het jaar waarin het wordt opgeleverd. Dan is er een overschrijding in het ene jaar en een overschrijding in het andere jaar.

De organisatie is bezig om te proberen de realisatie en de planning meer met elkaar in overeenstemming te brengen. Vorig jaar was de realisatie 85% van wat er was geraamd in de tweede bestuursrapportage. In iedere bestuursrapportage staat een actualisatie van alle projecten.

- In de afgelopen jaren heeft het waterschap meerdere keren een aanbestedingsvoordeel gehad.
- Er zijn in het afgelopen jaar reserveringen gemaakt die uiteindelijk niet nodig bleken.
- Er zijn meer kanalen dan alleen het E-magazine. Er is goed nagedacht over de vraag welke informatie via welk kanaal naar het algemeen bestuur gaat. Hierop kan een andere keer dieper worden ingegaan.

De heer Travaille (PvdD) (interruptie) vraagt of de heer De Jong daarmee bedoelt dat dit onderwerp zal worden geëvalueerd.

De heer De Jong antwoordt dat hij de indruk heeft dat het algemeen bestuur soms niet duidelijk weet welke informatie via iBabs, welke informatie via extranet en welke informatie via andere kanalen komt. Hij zal ervoor zorgen dat dit nog een keer wordt opgeschreven. Als het algemeen bestuur daarover evaluatieve opmerkingen wil maken, kan dat. Hij gaat verder met de beantwoording:

- In het E-magazine zit een passage over social return, nog niet over RVE's.

De heer Van Bork (PvdA) (interruptie) merkt op dat het algemeen bestuur dit soort dingen moeilijk kan vinden. Hij vindt dat de passage over social return in het jaarverslag had moeten staan. Volgens hem kan men in het E-magazine niet zoeken.

De heer De Jong is het met hem eens dat men in het E-magazine niet op woorden kan zoeken.

De heer Van Bork (PvdA) (interruptie) wijst erop dat men in het E-magazine ook slecht op hoofdstukken kan zoeken.

De heer De Jong is het daarmee eens. Hij gaat verder met de beantwoording:

- Op de vraag over de leaseverplichtingen zal het college een keer apart terugkomen. Het waterschap heeft veel auto's in het kader van de muskusrattenbestrijding. Deze auto's zijn geleased. De accountant stelt bepaalde eisen aan de leaseverplichtingen.
- Er is niet te veel geld opgehaald bij de burgers. De dekkingsplannen zijn gemaakt in overeenstemming met de tarieven.

De heer Van Os (SGP) (interruptie) denkt dat burgers dat anders zien.

De voorzitter begrijpt dat de heer Van Os (SGP) daarmee bedoelt dat er goed moet worden gecommuniceerd over de meevallers.

De heer De Jong vraagt aan de heer Van Os (SGP) of zijn toelichting op het ontstaan van het positieve resultaat overtuigend was.

De heer Van Os (SGP) antwoordt bevestigend.

De heer De Jong gaat verder met de beantwoording:

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

- Alle middelen worden verdeeld over de reserves, volgens de actuele kostentoedelingsverordening. Als in een bepaalde categorie meer geld binnenkomt dan was geraamd, bijvoorbeeld omdat een bepaalde voorspelling niet is uitgekomen, blijft het geld binnen die categorie.
- In het najaar wordt een keer apart gekeken naar alle potjes.
- De vraag binnen hoeveel dagen het waterschap gemiddeld voldoet aan zijn verplichtingen aan onderaannemers, zal schriftelijk worden beantwoord. Hij kan wel alvast zeggen dat er in de huidige tijd geen enkele prikkel is om het lang uit te stellen.
- In het najaar zal er een themadag plaatsvinden over de reserves en voorzieningen.
- Er komt in het najaar een geactualiseerd huisvestingsplan. De veiligheid moet beter worden geborgd dan in het plan van een paar jaar geleden. In de voorjaarsnota zijn hiervoor middelen gereserveerd. Er is afgesproken het pand op Poldermolen 3 te verkopen, maar het zal voorlopig worden gebruikt tot na de verbouwing van het pand op nummer 2.
- Het college stelt de kwijtschelding niet ter discussie.

De heer Scherrenberg (VVD) wijst erop dat het beleid helder is op dit punt, maar dat hij heeft gevraagd of is te voorzien dat de kosten veel fors gaan stijgen.

De voorzitter wijst erop dat de vraag luidde of er sprake is van een trend.

De heer De Jong antwoordt dat in de laatste jaren de kwijtschelding iets toenam. Dit valt in Utrecht mee, vergeleken met Rotterdam en Den Haag. Het is niet bekend hoe zich dit in de komende jaren zal ontwikkelen. Hij gaat verder met de beantwoording:

- Het waterschap heeft een kredietvolume van 25 miljoen euro per jaar. Als een deel van dit krediet in een jaar niet wordt gebruikt, is er in principe in het jaar daarna weer gemiddeld 25 miljoen euro. Een project dat dit jaar niet is afgekomen, wordt in het volgend jaar afgemaakt.
- De commissie Klaver heeft een interim-rapport geschreven over haar werk. Dit rapport zal op extranet worden gepubliceerd. Het is een zeer leerzaam en leesbaar rapport.
- De organisatie is opgewassen tegen haar taken. De accountant heeft gezegd dat de organisatie aardig 'in control' is. Het kan altijd beter. Daar streeft de organisatie ook naar.

De heer Poelmann geeft de volgende antwoorden:

- De organisatie is opgewassen tegen haar taken.
- Het voldoen aan de bezuinigingstaakstellingen, die het algemeen bestuur heeft opgelegd, en de wijze waarop de afgelopen jaren is omgegaan met het personeel betekende dat er scherp aan de wind moest worden gezeild. Dat brengt risico's met zich mee. Het is niet toevallig dat er ineens geen tekort meer is op de personeelsbegroting, nadat dit jaar in jaar uit het geval is geweest. Terwijl er scherp aan de wind wordt gezeild, voelt hij het af en toe kraken. De directeur is ver gegaan om ervoor te zorgen dat de organisatie haar zaken financieel op orde heeft. Het kraken komt ook doordat de KWA+, de Hollandse IJssel, de nieuwe rioolwaterzuivering, de zeekeringen en de Lekdijken erbij zijn gekomen.
- Hij zou het woord 'feestje' het liefst willen verbieden. Het is negenhonderd jaar geleden dat de Rijn bij Wijk bij Duurstede werd afgedamd. Hij claimt dat als het begin van georganiseerd waterbeheer in Nederland. Als het aan hem ligt wordt er veel aandacht gegeven aan het feit dat het onderwijs moet worden betrokken bij het werk van het waterschap. Er is een verband tussen de afdamming en het verkrijgen van stadsrechten door de stad Utrecht. Beide gebeurtenissen vonden plaats in hetzelfde jaar. De stad Utrecht wil graag meedenken over de viering. In 1323 is de dijkbrief geschreven, op basis waarvan het Hoogheemraadschap Lekdijk Bovendam is ontstaan. Hij zegt toe in het najaar iets mee te delen over

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

de plannen voor de viering.

- Hij wil niet dat er een beeld ontstaat van een overheid die feestviert.

De voorzitter wijst erop dat een vraag van de heer Van Bork (PvdA) over het Amsterdam-Rijnkanaal nog niet is beantwoord.

De heer Beugelink geeft het volgende antwoord:

- Het Amsterdam-Rijnkanaal is in de jaren vijftig gegraven. Het is in de jaren zeventig verbreed. Dat heeft ingrijpende gevolgen gehad voor de waterhuishouding in de Stichtse Rijnlanden. Om deze gevolgen te compenseren, heeft Rijkswaterstaat veel waterhuishoudkundige werken moeten aanleggen, zoals dammen, duikers, stuwen en gemaaltjes. Deze werken zijn in 2014 of 2015 overgedragen aan De Stichtse Rijnlanden. Er is geld overgedragen voor achterstallig onderhoud.

Tweede termijn

De heer Van Bork (PvdA) deelt mee dat zijn fractie het betreurt dat het algemeen bestuur nog niets heeft kunnen lezen over het werken met resultaatverantwoordelijke eenheden. Hij wijst erop dat was toegezegd dat het algemeen bestuur hierover iets zou ontvangen voor de voorjaarsnota.

Hij heeft in het E-magazine inmiddels iets gevonden over social return. Hij vindt het jammer dat er alleen in staat dat het waterschap iets doet, maar niet wat het doet en wat het resultaat daarvan is.

Hij vraagt of hij goed heeft begrepen dat de bestemmingsreserves bij de begroting worden vastgesteld, inclusief de regels die daarbij horen.

De heer Kupers (LNE) vraagt of de structurele bezuinigingen ingevuld zijn.

Hij vindt wat de dijkgraaf gezegd heeft over de viering van het negenhonderdjarig bestaan, positief klinken.

Hij is het eens met degenen die hebben gezegd dat er veel informatie via verschillende wegen naar het algemeen bestuur komt. Daardoor is het soms moeilijk om aan de goede informatie te komen. Hij vindt het E-magazine een beetje een goed nieuwsshow.

De heer Verweij (CU) wijst erop dat de vraag over het advies van de auditcommissie is blijven liggen. Hij vraagt of het eerste besluit dat het algemeen bestuur gaat nemen is om de adviezen van de auditcommissie over te nemen.

Hij heeft in het besluit gelezen dat het geld dat over is, wordt gestort in de reserve Watersysteemheffing. Hij wijst erop dat dit vier categorieën zijn. Hij vraagt zich af hoe het wordt verdeeld over de vier categorieën. Hij mist transparantie in de jaarrekening.

De heer Travaille (PvdD) is het met de heer Verweij (CU) eens dat het E-magazine te veel een goed nieuwsshow is, vooral als het gaat om het eigen presteren.

Hij herinnert aan het feit dat hij heeft gevraagd om iets meer te melden over de doelen die zijn bereikt, in plaats van de krenten uit de pap te tonen.

De voorzitter denkt dat het goed is om de afdeling Bestuurszaken te laten kijken naar de verordening op de auditcommissie, waarin de rol, de taken en de werkwijze van de auditcommissie zijn omschreven. Hij wijst erop dat de auditcommissie niet in de plaats treedt van de Rekeningencommissie. Het lijkt hem verstandig om hierop later terug te komen. Hij vraagt of de heer Verweij (CU) zich daarin kan vinden.

De heer Verweij (CU) antwoordt bevestigend.

De commissies spreken af om het op deze manier op te pakken.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

		<i>Beantwoording</i> De heer <u>De Jong</u> geeft de volgende antwoorden: • Hij heeft kennisgenomen van de verzuchtingen van de heer Van Bork (PvdA). Hij kan het nu niet mooier maken dan het is. • In de stukken van 2015 is te zien dat de structurele bezuinigingen al gerealiseerd zijn in 2015, terwijl was afgesproken om ze te realiseren in 2016. • Op de vraag van de heer Verweij (CU) over de reserve Watersysteemheffing antwoordt hij dat op pagina 6 van de jaarrekening het bedrag van ruim 2,3 miljoen euro precies staat uitgesplitst. • Er is gestreefd naar transparantie. Dat is een eis die BBVW stelt. De <u>voorzitter</u> wijst erop dat ook de auditcommissie een opmerking heeft gemaakt over de toegankelijkheid van de stukken. De heer <u>Van Bork</u> (PvdA) is benieuwd naar getallen betreffende social return. De heer <u>De Jong</u> wijst erop dat in projecten elementen van social return zijn verwerkt. Hij weet niet of er voorbeelden van social return in de jaarrekening staan. Als dat niet het geval is, kunnen deze worden toegevoegd. De heer <u>Van Bork</u> (PvdA) zou het prettig vinden als het college komt met een aparte notitie over social return. De heer <u>De Jong</u> stelt dat de heer Van Bork (PvdA) daarom kan vragen, maar dat nu de jaarrekening voorligt. De <u>voorzitter</u> stelt voor om terug te komen op social return op een ander tijdstip. De commissies stemmen ermee in dat de jaarstukken worden doorgeleid naar de vergadering van het algemeen bestuur.
3.2	Eerste begrotingswijziging 2016	<i>Eerste termijn</i> Het CDA en de VVD hebben geen vragen over de eerste begrotingswijziging. De heer <u>Kupers</u> (LNE) heeft de indruk dat er een verschuiving is van de reguliere projecten naar de grote projecten. Zijn fractie vraagt zich af of dit zal leiden tot achterstallig werk en of de druk op de medewerkers niet te veel wordt opgevoerd. Aan de andere kant stelt hij dat, als dit zo makkelijk kan, er misschien toch meer lucht zit in de organisatie dan gedacht werd. De fractie vindt het belangrijk dat de werkdruk in de gaten wordt gehouden. De heer <u>Verweij</u> (CU) heeft een aantal vragen en opmerkingen: • Hij sluit zich aan bij de vraag en de zorgen van de vorige spreker. Hij wijst erop dat de gewone investeringen met 10 miljoen euro naar beneden worden bijgesteld en dat de grote projecten met bijna 9,5 miljoen euro worden opgekrikt. Hij vraagt of sommige projecten op de lange baan worden geschoven. Hij vraagt of de organisatie het investeringsvolume op een goede manier aan kan. • In de burap wordt iets gezegd over de projectoverstijgende verkenning. Er wordt onder andere gesproken over de diverse directeurenoverleggen met betrekking tot besluitvorming. Hij wijst erop dat het aspect van governance rond het project nog niet is besproken in de vergadering van het algemeen bestuur, behalve dat er gemeld is dat het anders gaat dan oorspronkelijk was bedacht met de buurtwaterschappen. • Er wordt in de burap nog een aantal andere grote projecten genoemd. In het verleden is afgesproken dat voor een groot project altijd een door het algemeen bestuur vastgesteld projectplan nodig is.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering
commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 14 juni 2016

Voor zover hij weet, heeft het algemeen bestuur van de huidige grote projecten slechts twee of drie projectplannen gezien. Hij vraagt wanneer het algemeen bestuur de overige projectplannen kan verwachten.

Mevrouw Leenders (WN) heeft de volgende vragen en opmerkingen:

- Haar fractie sluit zich aan bij de woorden van vorige spreker met betrekking tot de verschuiving van reguliere naar grote projecten.
- In de begrotingswijziging is te zien dat de organisatie een beetje verandert.
- Ze vraagt aandacht voor de governancekant in het algemeen bestuur.
- In de burap staan veel plusjes bij projecten, die moeizaam verlopen, zoals bij het project Watergebiedsplan Linschoterwaard. Ze heeft behoefte aan toelichting op deze plusjes.
- Haar fractie ziet tot haar vreugde dat er 100.000 euro beschikbaar wordt gesteld om dit najaar te beginnen met een proef om blauwe burgerinitiatieven te stimuleren. Ze vraagt het college om er geen gat in te laten vallen als deze proef succesvol is.
- De fractie vindt het goed dat er een incidenteel budget is voor onderzoek naar duurzaamheid. In de stukken staat dat hierover in oktober verder wordt gesproken. De fractie stelt voor om een paar doelen te kiezen die realiseerbaar zijn.
- De fractie heeft gezien dat er ruimte is voor proeven met exotenbestrijding. Ze vraagt hoe voorzichtig men daarmee omgaat.
- Ze stelt dat KWA (Kleinschalige Wateraanvoer) een belangrijk project is.
- Ze vraagt hoe het staat met de factfinding van de POA (permanente oostelijke aanvoer).
- De fractie vindt schoon water zeer belangrijk. Ze ziet dat er allerlei rapporten zijn verschenen over het agrarisch waterbeheer. Ze vraagt naar het standpunt van het college over de discussie die nu gaande is over dit onderwerp.
- De fractie vindt de burap helder. Ze is het eens met de begrotingswijziging. Ze zou graag zien dat er een simpele versie van komt voor de communicatie met de burgers, zodat de burgers kunnen zien waar het waterschap mee bezig is en wat het waterschap heeft gedaan.

De heer Travaille (PvdD) sluit zich aan bij de vraag van de heer Verweij (CU) wanneer het algemeen bestuur de overige projectplannen kan verwachten. Zijn fractie wil de meeste inhoudelijke punten meenemen naar de behandeling van de voorjaarsnota. Zijn fractie ziet dat er 30% vermindering van de kosten voor de reguliere projecten is door aanbestedings- en synergievoordelen. Hij merkt op dat dit een zeer hoog percentage is. Hij vraagt of dit normaal is. Het investeringsniveau aan het einde van het eerste kwartaal is 8%. Er staat bij dat het meestal rond 13% ligt rond deze tijd. Hij vraagt of de organisatie achterligt vergeleken met de plannen en of, als dat het geval is, dit later in het jaar wordt ingelopen.

Hij merkt op dat in bijlage 4 op pagina 8 in tabel 8 'in het eerste kwart 2016' staat. Hij denkt dat dit 'in het eerste kwart 2015' moet zijn.

De heer Reerink (PvdA) merkt op dat er al veel is gezegd over het feit dat de investeringen op bepaalde onderdelen achterblijven bij wat er gepland is. Hij merkt dat het college enthousiast is over het feit dat de medewerkers goed kunnen worden ingezet in de grote projecten. Hij stelt dat de organisatie een probleem heeft als de inzet van de medewerkers in de grote projecten betekent dat de gewone projecten achterblijven. Hij wil graag een verduidelijking van het college op dit punt.

In de bestuursoplegger staan 'de criteria die door de commissie zijn opgesteld'. Hij wijst erop dat de commissie geen besluitvormend orgaan is. Hij neemt aan dat de zinsnede moet luiden 'de criteria die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld'.

De auditcommissie spreekt over de tweede begrotingswijziging. Volgens hem moet dat de eerste begrotingswijziging zijn.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering
commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 14 juni 2016

De auditcommissie zegt dat men het pand aan de Poldermolen 3 moet heroverwegen. Hij vraagt welke motivatie daarachter zit.

De heer Scherrenberg (VVD) deelt mee dat de auditcommissie heeft geconstateerd dat er is besloten om het pand te verkopen, maar dat dit tot nu toe niet heeft geleid tot het gewenste resultaat. De auditcommissie vindt dat, als het college vindt dat er teruggekomen moet worden op het besluit, het daar duidelijk over moet zijn.

De heer Reerink (PvdA) heeft gelezen dat de auditcommissie vindt dat het besluit heroverwogen moet worden.

De heer Scherrenberg (VVD) verduidelijkt dat de auditcommissie vindt dat er kritisch moet worden gekeken of het besluit moet worden uitgevoerd.

De voorzitter verzoekt de heren Scherrenberg (VVD) en Reerink (PvdA) niet in een semantische discussie te verzeilen.

Het gaat de heer Reerink (PvdA) erom dat er een werkwijze ontwikkeld moet worden voor de auditcommissie. Het lijkt hem goed om te stellen dat als de auditcommissie iets adviseert, ze moet uitleggen waarom ze dat doet.

De voorzitter gaat ervan uit dat de auditcommissie deze opmerking ter harte neemt.

De heer A. Jansen (AWP) maakt twee opmerkingen:

- Vorig jaar was er ook een begrotingswijziging. Deze heeft geleid tot een overschrijding van 5 miljoen euro. Hij vraagt of de organisatie bij deze begrotingswijziging meer volgens de planning gaat lopen.
- Hij vraagt waarom deze begrotingswijziging de eerste begrotingswijziging heet en hoeveel er nog meer komen.

Beantwoording door het college

De heer De Jong geeft de volgende antwoorden:

- In principe is er tweemaal per jaar een begrotingswijziging. Een begrotingswijziging wordt in principe gemaakt aan de hand van de elementen die in de bestuursrapportage zijn opgenomen.
- De organisatie is bezig om de planning dichter bij de realisatie te brengen.
- In de begroting voor 2016 zat nog een soort na-ijleffect van een hoger investeringsbedrag dan was afgesproken. Er is afgesproken dat 25 miljoen euro het gemiddelde bedrag is.
- Sommige reguliere projecten lopen achter, omdat medewerkers zijn ingezet voor grote projecten. Er wordt nu nadrukkelijk gewerkt aan het op orde brengen van de eigen organisatie. Het is niet zo dat de reguliere taken worden verzaakt door het werk aan de grote projecten.
- De KWA (Kleinschalige Wateraanvoer) is in de vergadering van het algemeen bestuur besproken. Het college heeft het algemeen bestuur geïnformeerd over de ontwikkelingen. In het najaar wordt er een besluit genomen over het voorkeurs tracé.
- Er is een bedrag van 100.000 euro begroot voor ondersteuning van burgerinitiatieven om de doelen van Waterkoers te realiseren. Er zal een subsidieregeling voor komen. Het college komt hierop terug in het najaar. Het is de intentie van het college om discontinuïteit te voorkomen.
- Hij heeft gehoord dat de fractie van WN heeft gevraagd hoe het zit met de POA (permanente oostelijke aanvoer). Op deze vraag antwoordt hij dat de factfinding op het onderzoeksprogramma staat.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

- Op de vraag van de heer Travaille (PvdD) of 30% vermindering van de kosten voor de reguliere projecten door aanbestedings- en synergievoordelen normaal is, antwoordt hij dat het percentage per jaar kan verschillen. Dit hangt af van de aard van de projecten.
- De organisatie werkt eraan om ervoor te zorgen dat ze qua personele samenstelling in balans is, zowel voor de reguliere taken als de grote projecten.

De heer Reerink (PvdA) vraagt of dat er niet toe leidt dat het algemeen bestuur eens een keer moet kijken hoe de transitie loopt, waar het 1 miljoen euro voor bestemd heeft.

De heer De Jong antwoordt dat er bij de jaarrekening financieel wordt gerapporteerd. Hij denkt dat de dijkgraaf hierover iets meer kan zeggen.

Hij gaat verder met de beantwoording:

- Hij neemt aan dat het college in het najaar met een nieuw plan komt betreffende de verbouwingen van Poldermolen 2 met een geactualiseerd financieel plaatje. Hij neemt aan dat daar een discussie aan vastzit over wat dit betekent voor de andere locatie. Voorlopig bestaat het idee dat deze kan worden afgestoten.

De heer Poelmann geeft de volgende antwoorden:

- Het projectplan Centraal-Holland is in mei 2016 aan de orde geweest. Dat was eigenlijk een inhaalslag. Er was achterstand ontstaan door de dominantie van de eerste drie maanden van het jaar, waarbij het ging om de nieuwe rwzi van Utrecht. Mede gelet op het feit dat het waterschap meer moet gaan koersen op communicatie met de omgeving moet er worden gekeken hoe het projectplan zal worden vormgegeven. Momenteel is een kwartiermaker aan het bekijken hoe men het beste kan verdergaan met dit project. Onderzoek heeft aangetoond dat er iets moet gebeuren met de dijk. Er komt een grote opgave op het waterschap af op het gebied van macrostabiliteit en piping. Om dit in goede banen te leiden is een projectplan nodig. Het project is wat veranderd qua bereik.
- Er is sprake van inzet van het personeel in grote projecten. Het feit dat er uren konden worden geschreven voor het werken aan de grote projecten heeft geleid tot een besparing op de personeelskosten. Het schrijven van uren is niet een-op-een gecompenseerd met het aantrekken van interim-mensen. Hij neemt aan dat er harder is gewerkt. Hij wijst erop dat er veel enthousiasme is in de organisatie om aan de grote projecten te mogen werken.
- De heer De Jager verlaat de organisatie als interim-manager. Hij vindt dat hij zijn deel van de opdracht heeft uitgevoerd. Hij blijft totdat er een nieuwe manager is. Waarschijnlijk is er iemand gevonden die de bouw van de rwzi ambtelijk kan begeleiden, die opdrachtgever kan zijn voor het Lekdijkproject en sturing kan geven aan het ingenieursbureau, zonder op persoonsniveau te treden.

De heer Reerink (PvdA) reageert op het voorlaatste punt:

- In het verleden vond men het beter om de projecten buiten de lijnorganisatie te zetten, zodat er geen interferentie zou zijn.
- De opmerking dat de medewerkers waarschijnlijk wat harder zijn gaan werken, vindt hij geen geruststellende opmerking.

De heer Poelmann trekt deze opmerking in.

De heer Reerink (PvdA) wijst er nogmaals op dat hij het goed zou vinden om eens te bekijken hoe dit proces is gelopen en welke mogelijkheden er zijn voor de toekomst.

De heer Poelmann wijst erop dat in de notitie die het algemeen bestuur vandaag of gisteren heeft gekregen, hierop tamelijk uitgebreid wordt ingegaan. Hij zal ervoor zorgen dat het algemeen bestuur met gepaste regelmaat wordt geïnformeerd over de transitie. Hij gaat verder met de beantwoording:

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

- De huisvesting komt opnieuw op de agenda. Het college is ervan overtuigd geraakt dat het goed is om niet in het gebouw te blijven tijdens de verbouwing.

De heer De Groot geeft de volgende antwoorden:

- Exoten vormen een toenemend probleem, vooral in stedelijke gebieden. Het college wil dit probleem samen met de gemeentes aanpakken. Er worden overeenkomsten voor gesloten. In eerste instantie probeert men het probleem op te lossen via de eliminatiemethode. Dit betekent dat alle exoten worden verwijderd. Vervolgens moet men ervoor zorgen dat ze niet terugkomen. Het college staat ook open voor experimentele bestrijdingsmethoden.
- In het watergebiedsplan Linschoterwaard zijn het afgelopen jaar veel vorderingen gemaakt. Het gemaal is aanbesteed. De kavelruil is geslaagd. Er wordt een nieuwe plek gezocht voor nog een gemaal. Er is gevraagd waarom er een verschuiving is betreffende de investering. Dit heeft te maken met afspraken met de aannemer, waardoor de betaling overgaat naar 2017. Dit houdt geen vertraging van het werk in. Er zijn in het watergebiedsplan Linschoterwaard nog wel onderwerpen die aandacht behoeven, zoals de bypass.

De heer Beugelink geeft de volgende antwoorden:

- Hij deelt het ongeduld van WN betreffende de Duurzaamheidsagenda. Hij heeft hierover gesproken met de mensen die daaraan werken. Of dit zal leiden tot een versnelling zal hij nogmaals onderzoeken. Het onderwerp staat nu op de agenda in oktober.
- Het Mesdagfonds is een fonds dat wordt gevuld met de boetes die boeren moeten betalen als ze meer melk produceren dan ze volgens de quotering mogen produceren. In april is een rapport geschreven, het Mesdagrapport, waarin de boeren andere oorzaken voor de slechte waterkwaliteit aandragen. Het gaat om nutriënten, vogelpoep, riooloverstorten en de natuurlijke belasting door kwel. Over twee dagen worden in de Tweede Kamer de beschouwingen over waterkwaliteit gehouden. Qua timing is het Mesdagrapport een strategisch rapport. De Unie van Waterschappen heeft erop gereageerd in een notitie aan de commissie Watersystemen, waarin de opmerkingen die het Mesdagfonds maakt, stuk voor stuk worden weerlegd.

De heer Reerink (PvdA) vraagt of de commissies het Mesdagrapport toegestuurd kunnen krijgen.

De heer Beugelink zegt toe het rapport toe te sturen aan de commissies. Hij zal de notitie van de Unie van Waterschappen meesturen, evenals de motie van Tweede Kamerlid, mevrouw Ladders en de reactie van de minister daarop.

Tweede termijn

De heer Verweij (CU) bedankt de heer Poelmann voor de toezegging om de governance rond het POV-project wat scherper te krijgen. Hij denkt dat men beter het woord 'startnotitie' kan gebruiken dan het woord 'projectplan'.

Hij heeft de heer De Jong horen zeggen dat de stukken voor het project KWA+ komen. Volgens hem is de governance voor dit project niet met het algemeen bestuur gedeeld, behalve het feit dat er gestart is met een voorbereidingskrediet. Hij vraagt of de kaderstelling helder is.

De heer Reerink (PvdA) wijst de heer Verweij (CU) erop dat de portefeuillehouder zojuist klip en klaar heeft gezegd dat het college met een voorstel zal komen, op basis waarvan het algemeen bestuur het krediet kan vrijgeven. Hij stelt voor daar even op te wachten.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

		De heer <u>Verweij</u> (CU) wijst de heer Reerink (PvdA) erop dat in het verleden in het algemeen bestuur is afgesproken dat bij grote projecten startnotities worden gemaakt om helder af te spreken hoe er gewerkt gaat worden. Mevrouw <u>Leenders</u> (WN) bedankt de heer Beugelink voor zijn beantwoording. Ze wijst erop dat ze heeft gevraagd naar een standpunt van het college. Ze vraagt of het college een korte notitie kan maken over doelen op het gebied van duurzaamheid. Wat het potje geld voor burgerinitiatieven betreft, deelt ze mee dat haar fractie graag ziet dat de manier om de subsidie aan te vragen niet zeer ingewikkeld wordt. Haar fractie zou ook graag zien dat, als er geld over is aan het eind van een jaar, het wordt meegenomen naar een volgend jaar. De <u>voorzitter</u> vraagt of de eerste begrotingswijziging 2016 een hamerstuk kan zijn. De vergadering stemt ermee in dat het stuk wordt doorgeleid naar de algemene bestuursvergadering als hamerstuk.
3.3	Voorjaarsnota 2016	De <u>voorzitter</u> deelt mee dat de dijkgraaf heeft gevraagd om kort stil te staan bij de procedure van de behandeling van de voorjaarsnota in de vergadering van het algemeen bestuur. De heer <u>Poelmann</u> wijst erop dat de voorjaarsnota op 6 juli wordt behandeld in de vergadering van het algemeen bestuur. Het is de afgelopen jaren gebruikelijk geweest om algemene beschouwingen te houden bij de behandeling van de voorjaarsnota. Hij nodigt het algemeen bestuur uit om algemene beschouwingen voor te bereiden voor 6 juli. Iedere fractie krijgt vijf minuten spreektijd. Er mag niet worden geïnterrupteerd. Het zou zijn voorkeur hebben als er geen lappen geschreven tekst worden ingeleverd, waarvan wordt gevraagd om deze aan de notulen te hechten. Het college wil de algemene beschouwingen graag vooraf ontvangen. Dan kunnen ze worden vermenigvuldigd en heeft iedereen ze voor zich liggen. Nadat de fracties hun algemene beschouwingen hebben uitgesproken, zal er een korte schorsing zijn. Het college zal reageren via de voorzitter op de algemene beschouwingen. Daarna wordt de begroting behandeld. <i>Eerste termijn</i> De ChristenUnie heeft gespannen uitgekeken naar de voorjaarsnota, omdat het college had gezegd dat deze beleidsrijk zou zijn en omdat recentelijk de Waterkoers is vastgesteld, waarbij is gezegd dat in de voorjaarsnota de vertaalslag zou staan van de zaken die in de Waterkoers staan. Bij het lezen van de voorjaarsnota bekwam de heer <u>Verweij</u> het gevoel dat er op zeer summiere wijze een aantal projecten is genoemd. Hij heeft nauwelijks een vertaalslag gezien naar de jaren die komen. Hij heeft niets gezien over de programma's en de prestaties die de organisatie wil bereiken. De voorjaarsnota is doorspekt met opmerkingen over financieel strak aan de wind varen. Hij heeft in de afgelopen twaalf jaar niet eerder een dergelijke conservatieve voorjaarsnota gezien. Hij hoopt dat zijn pleidooi zal leiden tot een bijstelling van de voorjaarsnota en tot het toevoegen van meer ambitie. Bij het aanbieden van de voorjaarsnota is de zorg uitgesproken over het feit dat er een grote druk op de organisatie ligt. Hij vraagt hoe het college dit probleem gaat aanpakken. Het viel hem op dat op pagina 1 van de voorjaarsnota staat dat de voorjaarsnota de vertaling is van de Waterkoers en het collegeakkoord. Hij wijst erop dat het collegeakkoord geen stuk is van het algemeen bestuur. Hij vindt het vreemd dat het college het collegeakkoord als kader hanteert. Volgens hem is het niet correct om het collegeakkoord als kader voor de voorjaarsnota te hanteren. Hij had graag bij de voorjaarsnota een meerjarenoverzicht van investeringen op de lange termijn gezien.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

Er is toegezegd dat dit behandeld zou worden bij de behandeling van de voorjaarsnota. Hij constateert dat het onderwerp 'Omgaan met reserves' is uitgesteld tot het najaar. Hij stelt dat dit onderwerp zeer belangrijk is in verband met het financiële kader. In de voorjaarsnota staan ambities. Wat het omgaan met medicijnresten betreft, staat er dat men vooral het onderzoek volgt, dat men wil inzetten op bewustwording, dat men het landelijke beleid wil beïnvloeden, maar dat dit alles niet mag leiden tot tariefsverhogingen of extra lasten. Hij vraagt zich af of dat nu de ambitie is die het waterschap heeft met betrekking tot het aanpakken van medicijnresten. Hij heeft eerder het idee dat het college daarmee het probleem probeert weg te schuiven dan dat het er enthousiast mee aan de slag gaat. Kijkend naar de ambitie van het college om met de Duurzaamheidsagenda aan de slag te gaan, merkt hij op dat hij een meer ambitieus college had verwacht.

De fractie van LNE vindt het overzicht van de ruimtevragerende onderwerpen goed. De heer Kupers herinnert aan het feit dat er op 8 juni is gesproken over het probleem dat er aankomt met de egaliseringsreserve na 2018. Deze reserve is niet meer toereikend als er geen aanvullende maatregelen worden ingesteld. Er is gezegd dat het zou gaan om circa 3 miljoen euro. Er komt een onderzoek naar kostenontwikkeling voor het watersysteem. Hij wijst erop dat het waterschap geconfronteerd wordt met teruglopende inkomsten, met meer kosten, meer dubieuze debiteuren en meer kwietschelding. Zijn fractie zou graag zien dat er een breder onderzoek komt naar de opbrengsten en de lasten, ook op de langere termijn, zodat er een betere doorkijk ontstaat.

De heer Scherrenberg (VVD) herinnert aan het bezoek aan SNB in Moerdijk, waarbij men constateerde dat er misschien eens kritisch nagedacht moet worden over de voor- en nadelen van het al dan niet instappen in SNB. Hij denkt dat dit onderwerp misschien een plekje verdient in de voorjaarsnota.

De heer Valk (CDA) heeft geconstateerd dat de voorjaarsnota digitaal moeilijk vindbaar is. Hij vraagt of hierin verbetering kan komen.

De heer A. Jansen (AWP) sluit zich aan bij het commentaar van de heer Verweij (CU).

De heer Van Os (SGP) maakt zich zorgen over de heffing in de toekomst voor 'Onbebouwd'.

De heer Reerink (PvdA) maakt de volgende opmerkingen:

- Zijn fractie vindt dat het eerste besluit nietszeggend is geformuleerd. Ze wil graag heldere teksten.
- Vorig jaar heeft zijn fractie bij de behandeling van de begroting gevraagd om structureel meer geld vrij te maken voor duurzaamheid en voor stedelijk water. In een van de stukken staat een bedrag voor duurzaamheid voor 2017. Hij neemt aan dat het gaat om eenmalig geld.
- Hij denkt dat de impulsregeling bedoeld wordt voor stedelijk water, maar hij weet het niet zeker. Hij vraagt hoe de impulsregeling eruit gaat zien, wat er wel en niet onder valt en hoe dat wordt geëvalueerd. Datzelfde geldt voor de regeling voor veenweiden.
- Hij mist de omgevingswet in de voorjaarsnota.
- Zijn fractie mist bij de zuiveringen de discussie rond het farmafilter en de microplastics. De fractie zal daarop terugkomen in de algemene beschouwingen.

De heer Travaille (PvdD) maakt de volgende opmerkingen:

- Het zou goed passen bij het bestuursvoorstel om aan te geven wat de voorjaarsnota duurzaam maakt.
- In bijlage 1 staat dat het waterschap 1,2 miljoen euro over heeft van de Begroting 2016. Het lijkt de PvdD een geweldig idee om dat bedrag in te zetten voor die aspecten van het coalitieakkoord die gaan over toekomstbestendigheid en

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

duurzaamheid. Hij vraagt of dit bedrag daarvoor kan worden gereserveerd.

- Zijn fractie heeft uitgekeken naar de beleidsrijke voorjaarsnota. Ze had veel meer ambities verwacht. Ze had doelen verwacht. Ze had ook een uitvoeringsprogramma verwacht.
- In het blokje Ambities in het E-magazine staat een thema met betrekking tot wateroverlast. Het gaat zelfs over extreme neerslag. Het vergt bovenwettelijke inspanning van alle partijen om dit probleem aan te pakken. Het waterschap stelt een onderzoek voor. Zijn fractie denkt dat het misschien mogelijk is om hiervoor bijdragen te vragen aan anderen.
- De fractie is blij met de impulsregeling. Waar de fractie niet enthousiast over is, is dat wordt voorgesteld om de doelstelling van de impulsregeling uit te breiden. Ze is bang dat dit ten koste gaat van inspanningen ten behoeve van waterkwaliteit. De fractie stelt voor om de huidige impulsregeling te handhaven, alleen gericht op waterkwaliteit, met een flinke budgetverhoging, zodat deze al in 2017 kan ingaan.
- Het waterschap streeft naar 25% remming van de bodemdaling ten opzichte van het huidige tempo voor 2050. Dat heeft effect op onder andere CO₂-uitstoot. Zijn fractie kijkt uit naar een visie van het waterschap samen met de provincie, waarin staat wat de functies zijn op lange termijn, die passen bij het watersysteem in de regio. De fractie is benieuwd naar structurele oplossingen voor dit probleem.
- De fractie vindt de Duurzaamheidsagenda een mooi initiatief, maar merkt op dat 50.000 euro niet veel kan betekenen in de uitvoering.
- De fractie vraagt zich af in hoeverre het afbouwen van gaswinning effect heeft op de klimaatneutrale ambities, omdat gaswinning juist een manier is waarop men duurzame energie kan winnen. De fractie vraagt of men een CO₂-balans kan maken van alle bronnen.
- De link bij 'Watersysteem op orde' naar 'waterveiligheid' werkt niet.
- Hij heeft een interessant stuk gelezen over bloemendijken. Het ging over ecologisch beheer op de primaire waterkering. Hij vraagt wat de organisatie doet aan ecologisch beheer op de overige waterkeringen.
- Zijn fractie mist bij Ambities en bij 'Watersysteem op orde' een kopje 'Waterkwaliteit en natuur'. PBL heeft onlangs gerapporteerd dat het grootste knelpunt in het bereiken van de KRW (Kader Richtlijn Water) wordt gevormd door meststoffen en bestrijdingsmiddelen. Minister Schultz noemde onlangs het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer veel te vrijblijvend. Ze wil dat de boeren meer waterbewust gaan ondernemen. De Adviescommissie water, die adviseert aan het ministerie van Infrastructuur en Milieu, heeft voorgesteld om het roer helemaal om te gooien met betrekking tot landbouw en de landbouw niet langer te ontzien bij de aanpak van meststoffen en bestrijdingsmiddelen. Zijn fractie vindt de aanpak die in het stuk staat vrijblijvend. Zijn fractie wil dat er structureel beleid komt op dit punt.
- Onder het kopje 'Watersysteem op orde' wordt aandacht gevraagd voor de risico's van medicijnresten en hormonen. Hij vraagt of het mogelijk is om bij de aanpak van medicijnresten en hormonen tegelijkertijd de risico's van drugsresten in het afvalwater mee te nemen.

De fractie van WN vindt duurzaamheid en ecologisch beheer zeer belangrijk. Wat dit betreft steunt WN de woorden van de PvdD. De fractie wil daarbij binnen de kaders van de financiële mogelijkheden blijven. Ze neemt aan dat de PvdD dat ook wil.

Beantwoording door het college

De heer De Jong geeft de volgende antwoorden:

- De laatste woorden van mevrouw Leenders (WN) zijn hem uit het hart gegrepen. Het college heeft veel ambities, maar deze moeten passen binnen de financiële kaders. Dit is een van de hoofdpunten van de voorjaarsnota. Het college is uitgegaan van de huidige financiële kaders. Deze zijn helder wat de inkomsten betreft. De gestelde ambities kunnen worden waargemaakt binnen de gestelde

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

kaders.

- Over plusminus twee jaar komt er een probleem in het watersysteem. Daarom is het belangrijk om daarin bewuste keuzen te maken. Het college heeft het initiatief genomen om daarnaar een apart onderzoek in te stellen. Over enkele jaren is het watersysteem het hoofdvraagstuk. Voor de zuivering is een dekkend patroon.
- In zijn ogen zitten er veel ambities in de voorjaarsnota.
- Vorig jaar stond er een bedrag van 400.000 euro incidenteel geld in de voorjaarsnota voor nieuwe initiatieven. Dat is omgezet naar ruim 800.000 euro structureel geld. Dit is vrijgemaakt binnen de bestaande begroting zonder consequenties voor het tarief.
- Er komt nog een aantal zaken op financieel gebied. De leningenportefeuille wordt geherstructureerd. Het college hoopt dat daaruit voordelen zullen voortkomen. Hij denkt dat het algemeen bestuur daarop in het komend jaar meer zicht krijgt.
- De uitgaven voor de huisvesting in de Poldermolen en de huisvesting van de buitendiensten zijn niet te vermijden.

De heer De Groot geeft de volgende antwoorden:

- Het programma 'Omgaan met wateroverlast' staat op de agenda van 16 juni. Er zijn drie kenmerken:
 1. Communicatie.
 2. Samen met anderen eventueel investeren in maatregelen die schade beperken.
 3. Calamiteitenbestrijding.
- Het percentage dat is voorgesteld voor de veenweiden is overgenomen uit de Waterkoers. Het college verwacht in het najaar een position paper aan het algemeen bestuur voor te kunnen leggen, aan de hand waarvan de discussie hierover kan worden gevoerd.

De heer Beugelink geeft de volgende antwoorden:

- De impulsregeling is een combinatie van 'Water in de stad' en 'Klimaat in de stad'. Hij begrijpt uit de bijdragen dat er behoefte is aan een schot tussen klimaat en kwaliteit. Hij zal nadenken over de vraag of dat handig is.

De heer Travaille (PvdD) stelt dat er inhoudelijk geen groot schot tussen hoeft te zitten, omdat, als men maatregelen treft die goed zijn voor het klimaat, deze vaak ook wel iets te maken hebben met kwaliteit. De PvdD wil vooral graag dat het bedrag van 300.000 euro, dat nu geraamd is voor waterkwaliteitsmaatregelen, verhoogd wordt.

De heer Beugelink vervolgt de beantwoording:

- Het bedrag van 300.000 euro blijft staan. Het is een succesvolle regeling. Binnen de huidige financiële mogelijkheden is 300.000 euro het maximum.

De heer Reerink (PvdA) begrijpt dat de PvdD iets anders verstaat onder impulsregeling dan de PvdA. Daarom heeft de PvdA gevraagd om een heldere omschrijving van deze regeling.

De heer Beugelink antwoordt dat hij de waarneming van de heer Reerink (PvdA) deelt. Op de vraag of hij met een heldere omschrijving komt, antwoordt hij dat hij zal benoemen wat eronder valt. Hij gaat verder met de beantwoording:

- Het bedrag van 50.000 euro voor duurzaamheid is bedoeld voor onderzoek en communicatieactiviteiten.
- Hij vindt dat duurzaamheid een integraal onderdeel van alle projecten moet worden.

De heer Jansen op de Haar geeft de volgende antwoorden:

- De wetgeving over het verwijderen van medicijnresten uit het afvalwater is nog niet helder. Het college wil voorkomen dat het investeringen gaat doen die

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

achteraf niet de juiste blijken te zijn.

- De medicijnen die in het afvalwater zitten, zijn zeer divers.
- Er is een werkgroep Medicijnen opgericht binnen de Vereniging van Zuiveringsbeheerders. Daarin zit een vertegenwoordiger van De Stichtse Rijnlanden.
- Door het UMC is het project Groene Farmacie opgestart. De Stichtse Rijnlanden neemt deel aan dit project. In dit project streeft men ernaar om de emissie van medicijnen en resistente micro-organismen terug te dringen.
- Er is een proef gedaan met een aantal gemeenten op het gebied van drugs in het afvalwater. Er is bekeken wat voor drugs er binnenkomen in de zuiveringsinstallatie vanuit de huishoudens. Er is gekeken naar MDMA, amfetamine, cannabis en cocaïne. Er is ook gekeken naar wat er aan de achterkant weer uit de pijp komt. Gebleken is dat eigenlijk al deze stoffen door de zuivering worden opgevangen, met uitzondering van MDMA. Er moet bekeken worden wat de effecten daarvan zijn op het milieu en op welke manier deze stof uit het afvalwater kan worden gehaald.
- Als portefeuillehouder Stedelijk Water voelt hij zich zeer betrokken bij de impulsregeling.
- Het college heeft zichzelf na het bezoek aan SNB de vraag gesteld of het goed is om in te stappen in SNB. De heer De Jong en hijzelf zijn aangewezen als degenen die zich hierin gaan verdiepen.
- Innovatie is iets dat geïncubeerd is in de organisatie. Het feit dat er nu geld wordt gelabeld voor innovatie betekent niet dat het waterschap er slechts 50.000 euro aan uitgeeft. Het college wil het bedrag van 50.000 euro bestemmen voor het onderzoek Aquafarm, dat het samen met twee andere waterschappen wil gaan opstarten. Er zal ook personeel van De Stichtse Rijnlanden worden ingezet ten behoeve van het onderzoek. Dat is de reden dat de financiële bijdrage van De Stichtse Rijnlanden iets lager is dan die van de andere twee waterschappen.

Tweede termijn

De heer Travaille (PvdD) heeft nog geen antwoord gekregen op zijn vraag over de noodzaak om op het gebied van waterkwaliteit en natuur strikte maatregelen te nemen, naar aanleiding van uitspraken van de minister, de adviescommissie en PBL.

Hij vindt het mooi dat de bacteriën in de zuiveringsinstallatie goed werk doen. Er blijven niet veel reststoffen over. Hij vraagt of het college het aandachtspunt meeneemt in het onderzoek.

De heer Jansen op de Haar antwoordt bevestigend.

De heer Travaille (PvdD) stelt dat een van de meest succesvolle maatregelen die het waterschap in de afgelopen jaren heeft getroffen, de impulsregeling is. Hij zou het zonde vinden als het bedrag voor deze regeling niet wordt verdubbeld.

De heer Reerink (PvdA) wijst erop dat in het rapport van de OESO staat dat er bij de gemiddelde Nederlander bewustzijn ontbreekt ten aanzien van het waterrisico. In het verleden zijn er pogingen gedaan bewoners meer bewust te maken van het gebied waarin ze leven. Veel mensen krijgen de aanslag tegenwoordig digitaal. Zelf heeft hij een papieren aanslag ontvangen. Er zat een foldertje bij. Hij hoort van anderen dat er bij de digitale versie geen foldertje of iets dergelijks zit. Hij vindt dat het waterschap moet blijven kijken hoe ze de burgers kan informeren over water, over de aanpak van het waterschap en over het gebied waarin ze wonen.

De heer Verweij (CU) zou graag een doorkijkje van tien jaar of langer ontvangen. Hij vraagt wanneer het algemeen bestuur dit kan verwachten.

Over de Waterkoers heeft zijn fractie gezegd dat ze daarvan een vertaalslag in de voorjaarsnota verwachtte. Hij constateert dat de programma's eigenlijk nauwelijks beschreven zijn in de voorjaarsnota.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

Hij vraagt of het college de ambities wil vastleggen bij het uitwerken van de prestatie-indicatoren of dat het college hierover een hoofdstuk aan de voorjaarsnota wil toevoegen. Er zijn nog twee inhoudelijke punten die hij vergeten is in de eerste termijn in te brengen:

- Een van de investeringsimpulsen die het college wil geven is met betrekking tot optimalisatie van huisvesting en met betrekking tot het gebruik van terreinen. Bij het woord 'optimalisatie' denkt hij dat het gaat om investeringen die geld opleveren. Hij meent te zien dat deze investeringen de komende jaren geld gaan kosten. Hij vraagt of de investeringen op termijn geld zullen opleveren.
- Er is een presentatie geweest over het dashboard Wateroverlast. Het was toen geen formeel stuk. Het onderwerp staat nu in de voorjaarsnota. De code groen, de code oranje en de code rood worden in het dashboard gehanteerd. Hij wijst erop dat de systematiek die landelijk gehanteerd wordt groen, geel, oranje en rood is.

De voorzitter denkt dat men misschien aan het KNMI om advies kan vragen over de codes.

Beantwoording door het college

De heer De Jong geeft de volgende antwoorden:

- In het onderzoek naar het watersysteem, waartoe het college opdracht heeft gegeven, zal worden bekeken hoe hoog de lasten zijn in de komende tien, vijftien of twintig jaar.
- Er is een werkgroep bezig met de prestatie-indicatoren.
- Wat de optimalisatie van de huisvesting betreft is het niet zo dat er een goedkoper pand komt.
- Er is vandaag een prachtig zonnepark geopend.
- Het algemeen bestuur heeft in de bestuursrapportage kunnen lezen dat het college zich realiseert dat het voor de omgevingswet de komende jaren extra middelen zal moeten uitgeven, eigenlijk dit jaar al. De omgevingswet wordt al voorbereid. Er is een deal gesloten tussen het Rijk, de Unie van Waterschappen, VNG en IPO over de kostenverdeling. Het waterschap zal zelf een fors bedrag voor de eigen infrastructuur moeten betalen. Er komt een bijdrageregeling van 5 miljoen euro voor decentrale ondersteuning. Hij verwacht dat het waterschap daarop een beroep zal doen om een deel van de kosten te financieren.

De heer Reerink (PvdA) (interruptie) is verbaasd dat er PM achter staat, als hij hoort dat er allerlei kosten aan zitten te komen. Hij wijst erop dat er niets is gereserveerd. Dat kan straks een probleem opleveren.

De heer De Jong antwoordt dat er voor dit jaar in principe 100.000 euro beschikbaar is. Het college denkt dat dit voldoende is. Als er een meer nauwkeurige kostenberekening is, komt het college daarmee terug bij het algemeen bestuur.

De heer Poelmann geeft de volgende antwoorden:

- Hij heeft zojuist een bericht gestuurd naar de directeur van de BghU. Deze antwoordde dat er ook aanslagen digitaal verstuurd worden en dat via 'Mijn overheid' informatie beschikbaar wordt gesteld uit de bijsluiters. Hij zal nagaan hoe het precies werkt. Hij wijst erop dat dit bericht bevestigt wat de heer Reerink (PvdA) suggereerde.
- Het project over de viering van het negenhonderdjarig bestaan heeft heel veel te maken met bewustwording. Het gaat om een bijzondere gebeurtenis in het verleden.

De heer Beugelink geeft de volgende antwoorden:

- Hij deelt de zorgen over de waterkwaliteit. De enige grote knop die het waterschap heeft, wordt gevormd door de zuiveringsinstallaties. Deze kunnen gedestilleerd water produceren, maar dat kost geld.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

		Als de landbouw niet meewerkt, heeft dat weinig zin. De heer <u>Van Os</u> (SGP) (interruptie) vraagt of de heer Beugelink nu suggereert dat de landbouw niets doet. De heer <u>Beugelink</u> antwoordt ontkennend. Hij gaat verder met de beantwoording: • Hij kan niet veel doen aan de landbouw. De landbouw heeft de afgelopen tien jaar forse inspanningen geleverd met betrekking tot het terugdringen van nitraten en fosfaten, maar de landbouw is nog steeds de grote veroorzaker van het probleem. • Hij heeft recentelijk met LTO gesproken over erfafspoeling. Dat is een bron waaraan het waterschap iets kan doen. Het gaat in het waterschap om 136 vervuilingseenheden, ongeveer 60 per boerenbedrijf. Er zal een convenant opgesteld worden over de aanpak. • Op 16 juni vindt in de Tweede Kamer het Algemeen overleg Water plaats. Hij hoopt dat daar spijkers met koppen geslagen zullen worden. • Het deltaprogramma Agrarisch waterbeheer van LTO zal binnenkort gereed zijn. Hij verwacht dat dit programma flinke bijdragen zal leveren. • De CO₂-balans waarnaar de PvdD heeft gevraagd, zal hij leveren. De heer <u>De Groot</u> geeft de volgende antwoorden: • De kleur rood betekent niet dat er dijken doorbreken, maar dat het risico bestaat dat er water in de huizen komt. • Het klopt dat de kleuren in de verschillende gremia niet goed zijn afgestemd. De vergadering stemt in met doorgeleiding naar de algemene bestuursvergadering.
3.4 a	Overname afvalwater rwzi Maarssen en uitbreiding rwzi Leidsche Rijn	<i>Eerste termijn</i> De heer <u>Reerink</u> (PvdA) maakt de volgende opmerkingen: • Het voorliggende stuk is een puur financieel stuk. Er staat niets in over duurzaamheidswinst of dergelijke. Zijn fractie vindt dat er niet alleen naar financiële voordelen moet worden gekeken. • De pijplijn die er zal moeten komen van Maarssenbroek naar de Leidsche Rijn is in het stuk niet goed uitgewerkt. Hij wijst erop dat deze het Amsterdam-Rijnkanaal, de spoorbaan en de A2 moet passeren. Hij ziet daarvan geen financiële vertaling. • Hij neemt aan dat de kosten voor het opheffen van de rwzi Maarssen en het aanleggen van de pijpleiding met een gemaal door het waterschap AGV worden betaald. Hij neemt aan dat AGV ook een deel van de kosten gaat betalen, als de kosten van Maarssenbroek naar Leidsche Rijn extra groot moeten zijn omdat Maarssen erop zit, ten behoeve van AGV, tenzij de kosten kunnen worden teruggehaald uit de vergoeding voor de overschrijdende aanlevering door AGV. • Op pagina 9 van "Rapportage second opinion NCW-analyse" wordt gesproken over 17.200 vervuilingseenheden. Hij neemt aan dat dit slaat op Maarssenbroek, maar dat kan hij niet uit het stuk opmaken. • Zijn fractie vraagt wat het college doet met de adviezen van Arcadis om het risico te verkleinen en de bandbreedte aan te houden. De heer <u>Van der Kruk</u> (PvdA) maakt de volgende opmerkingen en stelt de volgende vragen: • Hij geeft een compliment voor het voorstel. Zijn fractie vindt dat de wensen van het algemeen bestuur goed zijn opgepakt. • Hij vraagt of het mogelijk is om per scenario aan te geven wat de gevolgen zijn voor de waterkwaliteit in de Vecht en het Amsterdam-Rijnkanaal en of deze inschatting kan worden gekwantificeerd. • In de MVO-aspecten komt het begrip 'duurzaamheid' niet terug.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering
commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 14 juni 2016

De fractie van WN maakt de volgende opmerkingen:

- De fractie deelt de zorgen van de vorige sprekers, omdat er een marge van 30% is bij de nauwkeurigheid van de raming. De fractie vindt dat beter onderbouwd zou moeten worden waarom het voorliggende voorstel inhoudelijk de beste oplossing is, niet alleen financieel.
- De capaciteit in Leidsche Rijn neemt fors toe als de maatregelen doorgaan. De fractie stelt voor om regenwater af te koppelen in Maarssen en Maarssenbroek. Mogelijk kan de capaciteit dan worden verkleind. Mevrouw Otterman hoort graag welke mogelijkheden de portefeuillehouder daartoe ziet.

De ChristenUnie heeft enkele vragen en opmerkingen:

- Welke uitgangspunten zijn er bij het aangaan van een bepaalde afspraak met AGV Waternet over de kostenverdeling?
- Is er een overkoepelend beleidsstuk van De Stichtse Rijnlanden waarin is terug te vinden hoe er in zijn algemeenheid wordt omgegaan met het aansluiten van zuiveringen op bestaande zuiveringen of het sluiten van kleine zuiveringen et cetera?
- De fractie vindt het belangrijk om de omgeving te betrekken bij het project.
- Welke risico's loopt De Stichtse Rijnlanden bij dit project?
- Als rwzi Maarssen niet langer loost op de Vecht, ontstaat daar lozingsruimte. Kan dit feit ertoe leiden dat De Stichtse Rijnlanden speling krijgt in de lozingseisen in Utrecht?

De fractie van LNE staat positief tegenover het voorstel.

De fractie van de VVD hoopt dat de marge in de raming in de richting van 10% gaat.

De fractie van het CDA vindt dat het voorstel eruit ziet als een win-winsituatie. Ze vraagt zich af wat AGV erbij wint.

De fractie van AWP vindt het voorstel prima.

Beantwoording

De heer De Groot geeft de volgende antwoorden:

- In het bestuursvoorstel wordt gevraagd om een voorbereidingskrediet. Het bedrag van 20 miljoen euro is geraamd, maar het is nog niet nauwkeurig geraamd. Daarom is de bandbreedte van de businesscase $\pm 30\%$. Het voorbereidingskrediet is onder andere bedoeld om het voorstel nader uit te werken, zodat de raming zuiverder wordt.
- De niet-financiële voordelen zijn samenwerking met andere partijen, minder rwzi's en minder effluent op de Vecht.
- Hij vindt het niet handig om de lozingseisen in Utrecht ter discussie te stellen.
- Voordelen op het gebied van duurzaamheid zouden beter kunnen worden weergegeven in het voorstel.
- Het persrioal vanuit Maarssenbroek naar Leidsche Rijn zal gaan onder diverse spoorlijnen, snelwegen en het Amsterdam-Rijnkanaal door. Het kan gerealiseerd worden binnen de kosten zoals deze zijn begroot. Ze staan op pagina 4 van het bestuursvoorstel.
- De rwzi Leidsche Rijn zal moeten worden uitgebreid, ook zonder de overname van Maarssen naar Leidsche Rijn. Uiteraard zal hierover worden gecommuniceerd met de omgeving.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

Tweede termijn

Mevrouw Otterman (WN) heeft nog geen antwoord gekregen op haar vraag of de portefeuillehouder mogelijkheden ziet om het momentum aan te grijpen om bij de gemeente Stichtse Vecht aan te dringen op afkoppeling van regenwater.

De heer Reerink (PvdA) wijst erop dat in het stuk niet duidelijk staat hoe AGV financieel participeert in het aanleggen van de persleidingen, dan wel hoe dat in de tarieven terugkomt.

Hij meent dat hij nog geen antwoord heeft gekregen op zijn vraag over de bandbreedte. Hij hoopt dat het waterschap in de toekomst niet blijft steken in een puur financieel verhaal, maar dat ook andere aspecten meer tot hun recht zullen komen.

De heer Ten Heuw (CU) onderschrijft de vraag van de heer Reerink (PvdA) over de kostendeling met AGV.

Hij vraagt wat de portefeuillehouder vindt van het idee om waterschapbreed beleid op te stellen ten aanzien van zuivering en hoe er wordt omgegaan met rwzi's en de terreinen. Hij stelt dat, als het voorstel wordt aangenomen, het algemeen bestuur ermee instemt dat de rwzi in Maarssen wordt opgeheven en bij Leidsche Rijn terechtkomt.

De voorzitter (interruptie) stelt dat dit ook afhankelijk is van besluitvorming bij AGV. Hij heeft begrepen dat dit waterschap dit punt in oktober op zijn bestuursagenda heeft staan.

De heer Ten Heuw (CU) stelt dat, als besluitpunt 1 wordt geaccordeerd, De Stichtse Rijnlanden zich verbindt tot het aansluiten op rwzi Leidsche Rijn. Hij vraagt zich af of het goed zou zijn om een voorbehoud te maken, waarin staat dat ook AGV moet instemmen met het opheffen van de rwzi in Maarssen. Hij wijst erop dat dit als een risico wordt benoemd. Hij ziet het niet terug bij de besluitpunten.

Beantwoording door het college

De heer De Groot geeft de volgende antwoorden:

- In de gemeente Stichtse Vecht zijn grondeigenaren verplicht om regenwater af te koppelen.
- Wat betreft de verrekening met AGV in het kader van de tarieven deelt hij mee dat daarover afspraken zijn gemaakt die nog bevestigd moeten worden. In het algemeen gaat men ervan uit dat, als afvalwater van het ene waterschap door een ander waterschap wordt gezuiverd, er wordt afgerekend in vervuilingseenheden van het leverende waterschap voor de prijs van het ontvangende waterschap. In dit geval is er een bijzondere deal gemaakt. Er is afgesproken dat AGV voor de vervuilingseenheden die het waterschap vanuit Maarssenbroek laat zuiveren in Leidsche Rijn de kosten betaalt, die De Stichtse Rijnlanden normaal gesproken in rekening brengt voor vervuilingseenheden, waarbij 10% wordt afgetrokken en bovendien 7,5% in het kader van de bouw van de rwzi Utrecht. De deal is nog niet ondertekend.

De heer Reerink (PvdA) (interruptie) begrijpt het betoog niet wat de percentages betreft. Hij wijst erop dat bij zuivering van afvalwater door een ander waterschap, zoals ook in Breukelen het geval is, tegen het tarief van De Stichtse Rijnlanden wordt gewerkt. Het afvalwater wordt daarbij tot aan de rwzi geleverd. Dat is niet het geval bij AGV. Hij heeft begrepen dat AGV het afvalwater tot Maarssenbroek brengt en dat de rest van de investering wordt gedaan door De Stichtse Rijnlanden. Hij vraagt hoe de verrekening op dat punt gaat.

De heer De Groot antwoordt dat AGV het afvalwater naar rwzi Leidsche Rijn brengt. AGV plaatst in Maarssen een pomp met een persriool, dat in Maarssenbroek overgaat in een andere buis. AGV zorgt ervoor dat het verder wordt gepompt naar Leidsche Rijn.

De heer Reerink (PvdA) neemt aan dat De Stichtse Rijnlanden de buis van Maarssenbroek naar Leidsche Rijn betaalt.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

		De heer <u>De Groot</u> antwoordt dat dit klopt. De heer <u>Ten Heuw</u> (CU) vraagt of AGV niet meebetaalt aan het verspijkeren van rwzi Leidsche Rijn die qua capaciteit moet worden uitgebreid, omdat Maarssen erbij komt. De heer <u>De Groot</u> antwoordt dat AGV aan De Stichtse Rijnlanden betaalt in vervuilingseenheden, waardoor de investering van De Stichtse Rijnlanden winstgevend is. De <u>voorzitter</u> stelt voor om het voorstel van de heer Reerink (PvdA) over te nemen, om voordat het stuk in het algemeen bestuur komt, in de businesscase wat helderder op te schrijven hoe de kostenverdeling tussen AGV en De Stichtse Rijnlanden is vormgegeven. De heer <u>De Groot</u> antwoordt dat hij er een memo aan zal toevoegen over de voorlopige afspraken ten aanzien van de vergoeding van de kosten. De heer <u>A. Jansen</u> (AWP) vraagt waarom De Stichtse Rijnlanden een korting geeft. De heer <u>De Groot</u> antwoordt dat is afgesproken dat de financiële voordelen gezamenlijk gedeeld worden. In de memo zal hierop nader worden ingegaan. De heer <u>Jansen op de Haar</u> geeft de volgende antwoorden: • Er is in het verleden een studie gedaan naar het op elkaar aansluiten van de verschillende zuiveringen. Dat heeft geresulteerd in het aansluiten van een aantal zuiveringen en het opheffen van een aantal zuiveringen. Op dit moment staan er geen zuiveringen meer op het lijstje om aan te sluiten op een andere zuivering. Bij elke zuivering die in de toekomst vernieuwd zal moeten gaan worden, zal er bekeken worden of het wenselijk is om deze aan te sluiten op een andere zuivering. Er is geen algemene visie. • In de gemeente Stichtse Vecht is niet lang geleden een verordening aangenomen, de Verordening op de afvoer van hemelwater en grondwater Stichtse Vecht 2016, waarin is geregeld dat grondeigenaren verplicht zijn om hun hemelwaterafvoer af te koppelen van het riool. Deze verordening is letterlijk overgenomen van de VNG. De verordening kan in meerdere gemeentes geïmplementeerd worden. De <u>voorzitter</u> stelt dat in het algemeen de leden van het algemeen bestuur positief staan tegenover het voorstel. Gezien het aantal vragen over onduidelijkheden rondom financiën, lijkt het hem goed om het voorstel niet als hamerstuk door te geleiden naar de vergadering van het algemeen bestuur. Het voorstel wordt doorgeleid naar de vergadering van het algemeen bestuur, aangevuld met de memo en enkele formuleringen over MVO.
3.5	Kredietaanvraag huisvesting Regio Leidsche Rijn op rwzi Maarssenbroek	<i>Eerste termijn</i> De fractie van WN heeft moeite met het voorstel om een aantal redenen: • In de voorjaarsnota staat dat het college bezig is met een heroverweging ten aanzien van de huisvesting van buitendiensten. Mevrouw <u>Ottermann</u> vraagt waarom er niet nu voor een tijdelijke oplossing wordt gekozen. • De fractie heeft het gevoel dat het algemeen bestuur voor het blok wordt gezet. Ze vraagt waarom het voorstel niet eerder ter tafel is gekomen en waarom het niet meegenomen is in de besluitvorming over de rwzi Utrecht. • Het lijkt alweer om een misrekening te gaan. Het gevraagde bedrag is bijna viermaal zoveel als het eerder gevraagde bedrag. Ze vraagt hoe dit heeft kunnen gebeuren. • Er wordt gezegd dat het een mooi tijdelijk gebruik is voor de rwzi Maarssenbroek

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering

commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten

d.d. 14 juni 2016

voor de komende tien jaar. Ze vraagt of dit betekent dat de loods na tien jaar mogelijk wordt verkocht of afgebroken.

De heer Reerink (PvdA) stelt de volgende vragen en maakt de volgende opmerkingen:

- Het verbaast de PvdA-fractie dat het college niet is begonnen met bedenken wat het met de grond wil.
- Gaat het om een tijdelijke voorziening?
- Wordt de grond ernaast verkocht of wordt dat een parkeerterrein voor de muskusrattenvanger?
- Waarom gaat De Stichtse Rijnlanden niet op Leidsche Rijn of bij de zuivering in Vleuten of De Meer of bij het gemaal in Harmelen of waar dan ook een combinatie maken?
- Hij mist de alternatieven en een visie op wat De Stichtse Rijnlanden eigenlijk met de grond daar wil.

De VVD-fractie sluit zich aan bij de woorden van mevrouw Otterman (WN).

De fractie van LNE maakt de volgende opmerkingen:

- In het stuk staat dat een aantal varianten de revue is gepasseerd. Deze varianten mist de fractie in het stuk.
- Er staat dat het rioolgemaal, als dit wordt verplaatst naar rwzi, daar straks niet meer nodig is. Er is straks alleen nog maar een rioolpersleiding nodig.
- Er staat dat andere opties duurder zijn. Hij wijst erop dat er, afgezien van winkelruimtes, 1,5 miljoen m² bedrijfsruimte leegstaat. Hij weet uit ervaring dat de huurprijzen vast te stellen zijn voor een langere periode voor een zeer lage prijs.
- In de grondnota, die op 16 juni ter sprake zal komen, staat dat men grond graag alleen in waterstaatkundig gebruik in eigendom wil houden. Hij wijst erop dat over de huisvesting van de buitendienst nog een memo komt in het vierde kwartaal. Hij stelt dat men op de zaak vooruitloopt.

De heer Valk (CDA) vraagt of de kosten van de loods goed onderbouwd kunnen worden. Hij heeft op internet bekeken voor hoeveel geld per vierkante meter men een loods kan laten bouwen. Hij heeft uitgerekend dat een loods niet meer hoeft te kosten dan 185.000 euro. Hij neemt aan dat de loods aan specifieke eisen moet voldoen.

De heer Ten Heuw (CU) deelt mee dat dit stuk voor zijn fractie aanleiding is om te pleiten voor overkoepelend beleid. Hij stelt dat men zich zou moeten afvragen wat men wil met de zuiveringsterreinen. De loodsen worden misschien gesloopt en herbouwd in Maarssenbroek. Misschien gaan ze daarna weer terug naar Utrecht.

Beantwoording door het college

De heer Poelmann geeft de volgende antwoorden:

- Het klopt dat het college het algemeen bestuur onder druk zet. Het college wil de kapitaalslasten in de voorjaarsnota regelen en opnemen in de Begroting 2017. Het college wil de huisvesting klaar hebben op 31 december 2016, want vanaf die datum moet het waterschap leveren. De Stichtse Rijnlanden kan zich tegenover de rwzi Utrecht niet veroorloven om in een situatie te geraken dat het niet kan leveren aan de aannemer wat hem in de aanbestedingsuitvraag is aangeboden.
- Het bedrag van 300.000 euro is voortgekomen uit de afweging van wat voor De Stichtse Rijnlanden handig en nodig is ten aanzien van de loods en wat het De Stichtse Rijnlanden waard is. Er is niet uitgegaan van een vervangende huisvesting. Men heeft destijds te makkelijk gedacht dat de loods die er nu staat, zou worden verplaatst. Dat is bij nader onderzoek onmogelijk gebleken. Als men alleen al een vloer stort van de gevraagde omvang die deze belastingen moet kunnen verdragen, kost dat al een paar ton euro. Daarom is er gekozen voor deze oplossing.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering
commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 14 juni 2016

- Het bedrag van 1.092.000 euro is nodig. De ingenieurs van het ingenieursbureau hebben dit zorgvuldig berekend. Er is een aantal offertes aangevraagd.
- Er zijn verschillende huurobjecten bekeken. De combinatie van de te verhuren oppervlakte, de relatief beperkte, maar wel noodzakelijke kantoorruimte, de belasting van de vloer voor zwaar materieel, een optimale ligging en de beschikbaarheid voor een langere periode leverde huurprijzen op die varieerden van 80.000 euro tot 100.000 euro per jaar, exclusief servicekosten. Daarom denkt het college dat De Stichtse Rijnlanden beter voor veertig jaar een nieuwe loods kan laten bouwen. De jaarlijkse kosten voor een zelf te bouwen huisvesting en een huurhuisvesting ontlopen elkaar niet veel. Daarbij komt dat het een adequate huisvesting wordt.
- Het terrein op Leidsche Rijn is niet geschikt bevonden. De beschikbare ruimte daar is te beperkt in combinatie met de bestaande bebouwing, functies en andere toekomstige ontwikkelingen.
- Hij begrijpt dat mevrouw Otterman (WN) het woord 'misrekening' gebruikt. Het was eigenlijk geen berekening. Het was een andere benadering: men had zich de vraag gesteld wat het De Stichtse Rijnlanden waard was.
- Hij is het ermee eens dat het niet fijn klinkt dat het college in het najaar nog met een algemeen verhaal gaat komen over de huisvesting van alle buitendiensten, het overkoepelende beleid. Als de buitendienst nog een jaar in de huidige loods zou kunnen blijven zitten, was het logischer geweest om dit af te wachten, maar de buitendienst moet daar weg op 31 december.
- De nieuwe loods is niet meegenomen bij het onderwerp rwzi Utrecht, omdat het een ander onderwerp is.
- De loods kan boekhoudkundig gezien gebouwd worden op de beoogde plek, zonder extra grondlasten, omdat de grond van De Stichtse Rijnlanden is. De grond is klaar om gebruikt te worden. Het is de bedoeling dat de loods er veertig jaar blijft staan.

Tweede termijn

De heer Reerink (PvdA) vindt het laatste deel van de antwoorden niet overtuigend. Hij wil dat ze beter onderbouwd worden. Hij herinnert eraan dat hij heeft gevraagd naar een visie op wat men met de grond gaat doen. De loods wordt in een L-vorm gebouwd, waarbij het korte pootje van de L het midden van het terrein ingaat. Hij vindt dat geen handig gebruik van de grond.

De heer Merkens (LNE) heeft nog een paar puntjes die hij eerder expres nog niet heeft genoemd:

- Er zijn nog steeds onzekerheden, als het algemeen bestuur akkoord gaat met het voorstel:
 - a. Hij vraagt of de datum van 31 december wordt gehaald.
 - b. Het college weet niet of de vierkante meters die nodig zijn, gebouwd mogen worden op de beoogde plek. Dit verbaast hem. Hij wijst erop dat men in het bestemmingsplan moet nagaan hoeveel vierkante meter er bebouwd mag worden op dat perceel. Hij vindt het een grote tekortkoming dat hierover geen duidelijkheid is. Hij wijst erop dat, als het college straks een vergunning gaat aanvragen bij de gemeente, het straks misschien geen 1500 m² mag bouwen.
- Hij vindt dat er wel iets gezegd had mogen worden over de andere varianten die bekeken zijn.
- In een eerder stuk is duidelijk aangegeven dat het voor ongeveer tien jaar gaat gelden, als de rwzi Maarssenbroek wordt opgeheven. De portefeuillehouder zegt dat de loods gebouwd wordt voor veertig jaar. Daarin zit een discrepantie.

Mevrouw Otterman (WN) heeft gelezen dat het terrein misschien over tien jaar weer nodig is voor slibverwerking, als De Stichtse Rijnlanden niet instapt in SNB. Zij begrijpt niet waarom de dijkgraaf spreekt over veertig jaar.

Adviezen/Conclusies

Gecombineerde vergadering
commissies Bestuur, Middelen en Zuiveringsbeheer en
Systeem, Kwaliteit en Keten
d.d. 14 juni 2016

De VVD-fractie vraagt om een meer gedegen uitwerking van het voorstel, met medeneming van alle punten die vanavond zijn genoemd.

Beantwoording door het college

De heer Poelmann geeft de volgende antwoorden:

- Als er over tien jaar sprake zou zijn van een te bouwen slibverwerking op dit terrein, dan kan dat niet op het stuk waar de loods komt te staan.
- Hij zal de vragen die nog niet zijn beantwoord, samen met anderen goed bestuderen en ze later beantwoorden.
- Hij verwacht dat de conclusie van het college blijft dat dit project een grote urgentie heeft.
- Er zal een aangepaste voordracht komen voor de algemene bestuursvergadering van 6 juli.

Mevrouw Varenhorst (VVD) vraagt waarom er niet voorlopig gehuurd wordt, als de tijdsdruk zo hoog is.

De heer Poelmann neemt deze vraag mee.

De heer Valk (CDA) begrijpt dat het algemeen bestuur een betere onderbouwing gaat krijgen van de getallen. Hij kijkt daarnaar uit. Hij herinnert eraan dat hij heeft gevraagd hoe het bedrag zich verhoudt tot de aanbesteding.

De heer Poelmann neemt deze vraag mee.

De heer Travaille (PvdD) hoort steeds vaker dat mensen bezig zijn met tijdelijke gebouwen, bestaande uit componenten die makkelijk uit elkaar gehaald kunnen worden. Hij geeft dit als suggestie mee.

De voorzitter concludeert dat het stuk door het college zal worden aangepast naar aanleiding van de vragen die gesteld zijn. Het is geen hamerstuk.

De vergadering stemt in met doorgeleiding naar de algemene bestuursvergadering.

4. Stukken ter consultering

Er zijn voor deze vergadering geen stukken ter consultering.

5. Informerend deel

5.1 Mededelingen Er zijn geen mededelingen.

5.2 Ingekomen stukken Er zijn geen ingekomen stukken.

6. Rondvraag

Mevrouw Leenders (WN) vraagt of het waterschap gebruikmaakt van bestrijdingsmiddelen bij het beheer van bermen. Ze wil het antwoord graag ontvangen voor de algemene bestuursvergadering.

7. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 23.15 uur.

Voor akkoord,
Vergadering commissies **BMZ en SKK van**

De secretaris,

C.J. Vos